1. Ismeretes, hogy az M magasságpontnak mindhárom oldalegyenesre való tükörképe rajta van a háromszög köré írt k körön. Ezért M-nek AC-re való M_b tükörképe azonos B'-vel, hiszen így $MM_b \perp AC \perp MB$, és M-en át csak egy merőleges van AC-re, másrészt MB és k közös pontjai B és B'. Ugyanígy C' az M-nek AB-re való tükörképe. Eszerint $B'A = MA = C'A$, vagyis B', C' és M egy A középpontú k_1 körön vannak rajta. E kör két húrja $C'B' = l$ és $C'M = 2t$.

2. Megmutatjuk, hogy az $AB'C'$ egyenlő szárú háromszög A-nál levő szöge $2 \cdot BAC\sphericalangle = 2\alpha$, illetve $2(180° - \alpha)$ aszerint, hogy α hegyesszög, illetve tompaszög. Ennek alapján A, majd k_1 az l-ből és α-ból megszerkeszthető, és rajta M kijelölhető lesz, továbbá B', C', A meghatározza k-t, és ebből MB' kimetszi B-t, MC' pedig C-t.

Egy konkrét háromszögből kiindulva, k_1 révén a $B'AC'$ középponti szög kétszer akkora, mint vagy a $B'MC'$ kerületi szög, vagy ennek a kiegészítő szöge aszerint, hogy M a $B'C'$ egyenesnek az A-t tartalmazó partján van, illetve a másik partján. Továbbmenve, a $B'MC'$ szög mindenképpen egyenlő a BMC szöggel, mert ha M kívül adódik k-n, akkor e két szög azonos, ha pedig M a k-ban van, akkor egymás csúcsszögei, hiszen M a BB' és CC' húrok közös pontja. M-nek k-hoz képest külső, illetve belső helyzete – mint ismeretes – azon múlik, hogy van-e tompaszög az ABC háromszög szögei közt, vagy nincs. (Derékszögű háromszögben M azonos a derékszög csúcsával.) Tekintsük külön-külön az eseteket.

Hegyesszögű háromszögben $B'MC'\sphericalangle = BMC\sphericalangle = BA'C\sphericalangle = 180° - BAC\sphericalangle = 180° - \alpha$, ahol A' az M-nek BC-re való tükörképe (1. ábra).

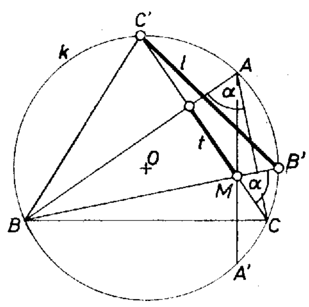

1. ábra

Másrészt $B'C'$ elválasztja A-t M-től, hiszen ekkor B' a B-t nem tartalmazó AC íven van, C' a C-t nem tartalmazó AB íven, vagyis a pontok sorrendje C, B', A, C', B, és M a CC' BB' szakaszok közös pontja. Így a fentiek szerint

$$B'AC'\sphericalangle = 2(180° - B'MC'\sphericalangle) = 360° - 2BMC\sphericalangle = 2\alpha.$$

Tompaszögű háromszögben, ha α hegyesszög, választhatjuk úgy a betűzést, hogy $\beta > 90°$, hiszen a B és C, illetve B' és C' pontok szerepe feladatunk szempontjából egyező (2. ábra).

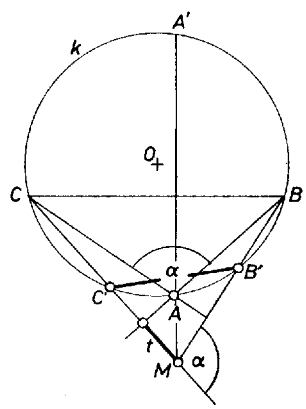

2. ábra

Ekkor B' az MCC' egyenesnek B-t tartalmazó partján van,

$$B'MC'\sphericalangle = 90° - MCA\sphericalangle = BAC\sphericalangle = \alpha,$$

tehát ekkor is $B'AC'\sphericalangle = 2\alpha$. – Ha viszont $\alpha > 90°$, akkor M az AA'-nek A-n túli meghosszabbításán van, vagyis $B'C'$-nek A-t tartalmazó partján (3. ábra), így

$$B'AC'\sphericalangle = 2 \cdot B'MC'\sphericalangle = 2 \cdot BA'C\sphericalangle = 2(180° - BAC\sphericalangle) = 2(180° - \alpha).$$

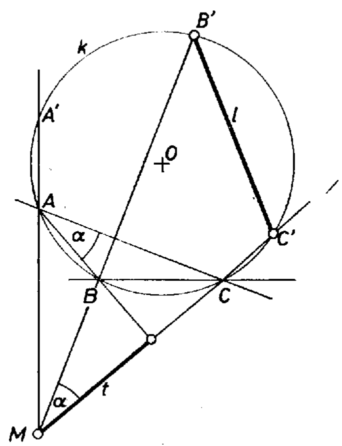

3. ábra

Ezzel állításunk bizonyítását befejeztük, a szerkesztés egy lehetséges végrehajtását pedig már fönt vázoltuk.

A végrehajtásból kiküszöbölhetjük az α hegyes- vagy tompaszög voltából adódó vagylagosságot. Fölvesszük a $B'C' = l$ szakasz helyzetét, és C' körül $2t$ sugárral k_2 kört írunk. $B'C'$-re a végpontjaiban egyirányú merőleges félegyeneseket állítunk. Ezeket B', illetve C' körül egymás felé elfordítjuk α-val, metszéspontjuk adja A-t, majd még egyszer α-val, ezek metszéspontja O, a k középpontja. Megrajzoljuk k_1-et, ez a k_2-t a magasságpont lehetséges M_1, M_2 helyzeteiben metszi, majd k-t, ez M_iB'-ből B-t, M_iC'-ből C-t metszi ki, ahol $i = 1,\ 2$. Amennyiben a BAC szög $(180° - \alpha)$-nak adódik, az a megoldás nem felel meg.

A szerkesztés helyességének belátását az olvasóra hagyjuk.

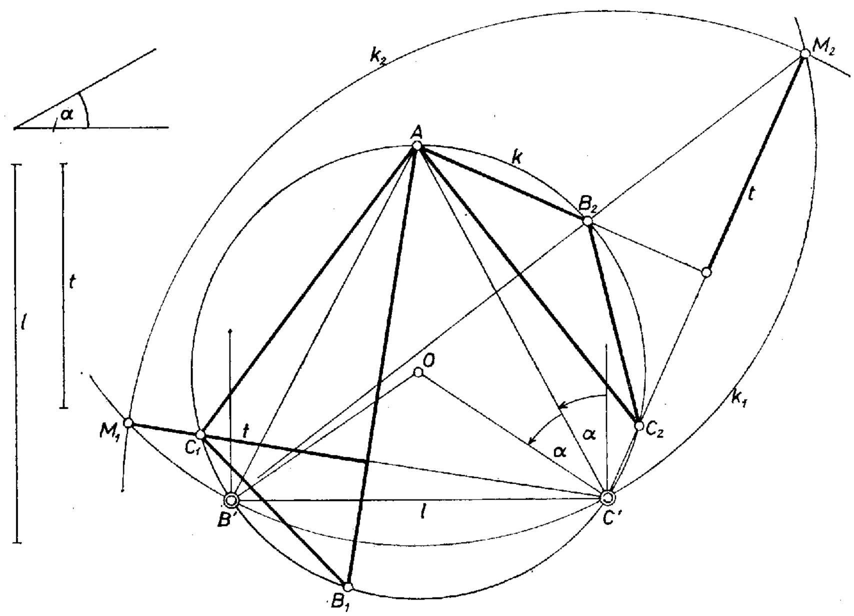

Az előírt méretek között a megoldást biztosító nagyságviszonyokat pontosan egy egyszerű trigonometriai számítás adhatná meg. Külön megemlítjük az $\alpha = 90°$ esetet. Ebből adódik, hogy csak $l = 0$ és $t = 0$ lehet, különben az adatrendszer ellentmondó; ha viszont $l = t = 0$, akkor tetszőleges derékszögű háromszög megfelel, tehát ez az adatrendszer határozatlan. Külön-külön is szükséges, hogy $l \neq 0$ és $t \neq 0$. A fent leírt szerkesztésben az elsőként felhasznált l-re természetesen nincs korlátozás, t-re viszont felső korlátot szab, hogy nem lehet nagyobb $C'A$-nál.